

АНОТАЦІЇ

Лазарев Ф.В. Щодо питання про інтервальну метафізику // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 3-12

У статті розглядається поняття метафізики як фундаментальної категорії філософського дискурсу. Зазначається, що метафізичне знання має інтервальну природу, що, зокрема, уможливило історико-філософську реконструкцію метафізики.

Ключові слова: метафізика, інтервал абстракції, діалектика.

Рискельдієва Л.Т. "Місто" як метафора повноти філософського дискурсу (міркування історика філософії) // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 13-20

Тема даної статті - це рефлексія щодо параметрів філософського дискурсу, для того щоб визначити повноту (цілісність) та складові частини філософського дискурсу. У статті, по-перше, затверджується автономія філософії, по-друге, реабілітується метафізика, по-третє, зазначаються можливі методологічні (деонтологічні) засади практичної філософії

Ключові слова: філософський дискурс, практична філософія, деонтологія.

Трифоновна М.К. Традиція і світогляд // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 21-25

У статті запроваджується розробка принципово інший, стосовно діючої, форми розуміння взаємозв'язку традиції та світогляду, що має свої корені у феномені мудрості. Затверджується можливість трансформації мудрості, що має своєю підставою традицію, у мудрість, яка б відбивала в собі сучасну ситуацію і сучасний історичний досвід

Ключові слова: мудрість, традиція, культура, свременность.

Костюк-Федорук А.А. Сучасний світогляд і рух „New age” // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 26-32

У статті аналізується феномен світогляду в контексті соціокультурної реальності на прикладі поглядів прихильників руху "New age". Вицленуються основні координати цього типу світогляду, що утворюють базовий рівень соціальних уявлень, альтернативних ідеології сучасно техногенної цивілізації.

Ключові слова: світогляд, рух "New age", світорозуміння.

Балабанова Г.П. Духовність як стрижень культури // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 33-38

Стаття присвячена всебічному розгляду проблеми духовності, що, на думку автора, вимагає сьогодні істотно нового підходу. Суть цього підходу полягає в розумінні духовності як основного принципу організації культури і буття в ній людини.

Ключові слова: духовність, культура, антропологія.

Буряк В.В. Культурні суперечності глобалізації // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 39-47

У статті розглядаються суперечні процеси в галузі функціонування сучасної культури, які відбуваються в умовах глобалізації.

Ключові слова: глобалізація, світогляд, традиційна культура, мультикультуралізм

Гадєєв А.В. Філософські дослідження історичної реальності кінця 30-х років ХХ століття // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005.Т. 18 (57). - №1. – С. 48-52

У статті аналізується проблема ідеологічної оцінки подій безпосередньо передуючих Великій Вітчизняній війні. Затверджується, що, спрямованість міждержавної політики в цей період стала безпосередньою причиною наступних подій.

Ключові слова: Велика Вітчизняна війна, російський народ.

Черепанова Т.В. Соціокультурні детермінанти харизматичного процесу // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 53-60

Харизматичні процеси, що мали місце в деяких країнах в ХХ сторіччі, поставили перед дослідниками завдання виділити основні передумови цього явища соціального життя. Звернення до досліджень національної ментальності в сукупності з кризовою ситуацією, дозволяє говорити про соціокультурну детермінацію харизматичних процесів.

Ключові слова: харизма, ментальність, соціокультурні детермінанти.

Басюк З.К. Номологічна та ігрова стратегії відношення до буття // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 61-72

У статті аналізуються номологічна та ігрова стратегії як ключові стратегії сучасної філософії культури. Підкреслюється проблема поліморфності як у відношенні спроб теоретичного осмислення відношення до буття в обох стратегіях, так і у відношенні процесів функціонування пов'язаних з ними дискурсів в культурі.

Ключові слова: номологічна стратегія, ігрова стратегія, культура.

Чудомех В.М. "Деміургічна картина всесвіту" Платона: когнітивна раціональність та гносеологічна перспектива "методологічного дуалізму" // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 73-79

Розглянуто можливість методологічного уявлення всесвіту як "дуального" - як сукупності "світу ідей" і "світу їх матеріалізацій". Обґрунтовано наявність: відповідних передумов для "бінарного підходу" до всесвіту та ряду значних методологічних проблем у його актуалізації. Сформульовано поняття про "ідею природи" і розкрито: когнітивні гідності "бінарного підходу" та його можливі гносеологічні перспективи.

Ключові слова: картина світу, раціональність, дуалізм.

Парунова Ю.Д. Інститут освіти у механізмі соціалізації особистості // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 80-88

У статті розглядається освіта як одна з важливих складових механізму соціалізації, визначаються ціннісні альтернативи сучасної освіти та її методологічна основа. Досліджуються можливості освіти на шляху переборювання кризи суспільства.

Ключові слова: освіта, механізм соціалізації, цінності, особистість, діалог

Никалко В.М. Текстова визначеність явищ: інтернетні можливості // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 89-94

Виявляється та обговорюється текстова та граматична визначеність явищ. Відкривається можливість частково граматичну визначеність здійснювати за допомогою комп'ютера.

Ключові слова: граматична визначеність, текстова визначеність, програмна визначеність.

Галушко К.Ю. Деякі аспекти структурно-інституціонального розвитку глобалізаційних процесів // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 95-101

У статті простежено структурно-інституціональні зміни у міжнародній системі з часів колоніальної експансії до етапу регіональної інтеграції. Аналізується вплив глобалізаційних трансформацій на інститут національної держави, питання збереження останнього та проблема незмінності сучасного світового порядку як міждержавного.

Ключові слова: глобалізація, соціальні інститути

Камінська Л.Ф. Концепції соціальних змін у сучасній соціології // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 102-105

В статті розкрито зміст поняття "соціальні зміни"; охарактеризовані концепції соціальних змін та здійснена спроба їхньої типологізації.

Ключові слова: соціологія, соціальні зміни, сучасність.

Челак В.В. Становлення зарубіжної соціології освіти: від Дюркгейма до Веблена // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 106-112

Стаття презентує теоретичне дослідження проблеми становлення зарубіжної соціології освіти на початковому етапі (кін. XIX ст. – 40 рр. XX століття). Автор розглядає погляди Е.Дюркгейма як засновника соціології освіти, а також інших до соціологічного аналізу інституту освіти. Зазначається, що окремі положення висунуті зазначеними авторами можуть використовуватись при розробці теоретичних засад сучасної соціології освіти.

Ключові слова: соціологія освіти, сучасність, історія соціології.

Тимохін О.М. Норми в контексті практичного міркування // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 113-121

У статті відзначається, що раціональні норми є елементами пізнання, оскільки їхньої властивості дають можливість розглядати їх у епистемологічному контексті. Наслідком цього повинний стати висновок про те, що практична філософія здатна давати нормативне знання, що втілюється в поміркованому узгодженні цілей і засобів їхнього досягнення.

Ключові слова: норма, практична філософія, фронезис

Іванченко А.А. Мудрість як культурна універсалія // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 122-131

В статті на матеріалах англійської культури досліджуються різні форми мудрості. Виконана спроба експлікації її як найважливішої культурної універсалії, що забезпечує стабільність та життєспроможність культури.

Ключові слова: мудрість, культурна універсалія, самообмеженість.

Шевченко О.К. Феномен влади і її збагнення в суспільстві трансформаційних процесів // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 132-144

У статті розглянуть існуючі методологічні підходи до дослідження влади у пострадянській Україні і Росії, здійснюється порівняльний аналіз української і російської кратології, оцінюються можливості філософії влади.

Ключові слова: влада, феномен та сутність влади, суб'єкт і об'єкт влади, філософія влади.

Полова Т.Д. Сторінки минулого очима гомеопата-практика // Вчені записки ТНУ. Серія: Філософія. Соціологія, 2005. Т. 18 (57). - №1. - С. 145-159

У статті на значному історичному матеріалі з історії російської медицини, показується становлення одного з її нетрадиційних напрямків, а саме гомеопатії. Стаття демонструє культурологічний зміст процесів, пов'язаних з розвитком медичного знання.

Ключові слова: гомеопатія, медицина, історія, культура.